

Cognitieve GedragsTherapie bij jongeren met autisme en een verstandelijke beperking: een specifieke fobie

drs. Janneke Barendse, GZ-psycholoog /
cognitief gedragstherapeut i.o.

drs. George van Eijk, GZ-psycholoog /
cognitief gedragstherapeut i.o.

Realisme in Autisme bij kinderen en jongeren
Leiden, 25 september 2009

Inleiding

- Wie zijn wij?
- Waarom CGT bij mensen met een autismespectrumstoornis en een verstandelijke beperking?

Cognitieve GedragsTherapie

- Probleemgedrag aanpakken om plaats te maken voor nieuw wenselijk gedrag
 - Veranderen cognities
 - Doorbreken ingeslepen patronen
 - Aanleren nieuw gedrag
- Een effectieve behandelvorm voor eenvoudige en complexe problematiek

CGT biedt uitkomst bij o.a.

- Specifieke angst
- Gegeneraliseerde angst
- Dwanggedachten en dwanghandelingen

- Depressie
- Laag zelfbeeld
- Etc.

CGT bij mensen met een verstandelijke beperking en ASS

- Behandeling aanpassen aan:
 - Cognitief niveau
 - Niveau van communiceren
 - Manier van informatie verwerken

CGT bij jongeren met specifieke fobie

- Angst voor insecten
- Angst voor andere mensen
- Angst voor onweer
- Angst voor

- **Angst beschermt je tegen gevaar**
- **Angst weerhoudt je er van om dingen te doen...**

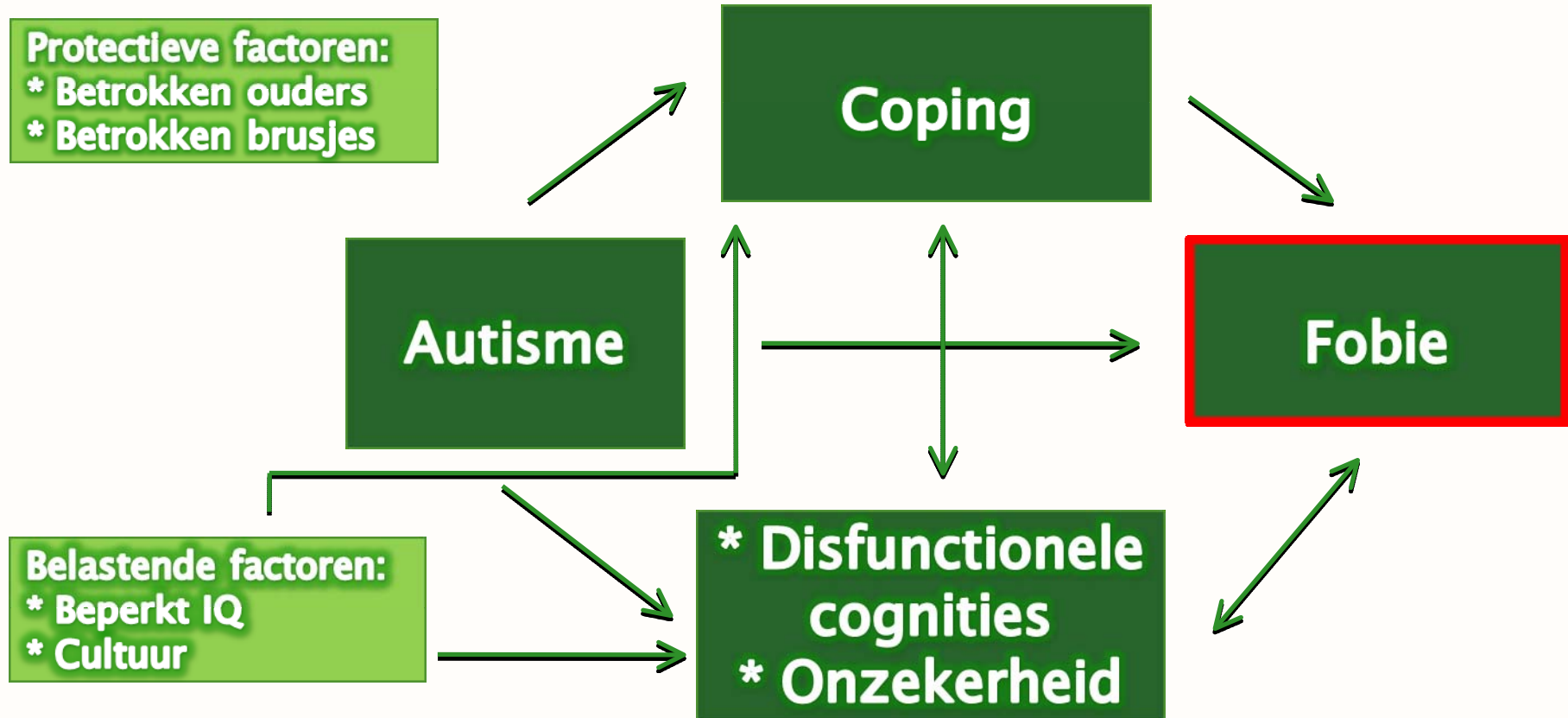
Behandeling bij specifieke angst

- Psycho-educatie
- Exposure
- Cognitieve Technieken

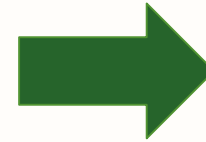
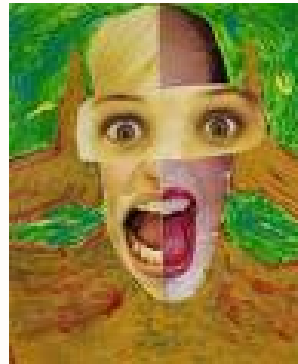
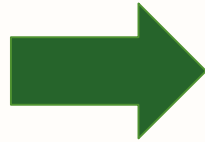
Casus Sarah

- 14-jarig meisje
- Somalisch gezin met 9 kinderen
- Matige verstandelijke beperking
- Autistische stoornis
- Taalprobleem
- Extreme angst voor honden

Holistische Theorie (probleemsamenhang)

Functie Analyse

Werkwijze

- Diagnostiek gericht op in kaart brengen van de problematiek
- Probleemsamenhang adhv holistische theorie voorleggen aan cliënt en ouders
- Opstellen behandelplan waarbij rol van ouders duidelijk gepresenteerd wordt
- Behandeling

Behandeling via Mediatie

- Ouders zijn in staat om hun handelen aan te passen aan niveau van functioneren van hun kind.
- Ouders leren technieken om de behandeling van hun kind vorm te geven (verbale en non-verbale technieken).
- Ouders zijn in staat om (met de juiste begeleiding) gedragspatronen in het gezin te doorbreken.

Doel

In nabijheid van een hond zijn
zonder in paniek te raken

Stappenplan

- Voormeting
- Angsthiërarchie
- Exposure icm psycho-educatie op niveau
- Positieve labeling / Heretiketteren / Modeling
- Conditionering (o.a. dmv beloning)
- Exposure in vivo
 - in verschillende situaties
 - met verschillende parameters
- Nameting & follow up

Exposure

- Realistischer: van knuffel tot echte hond
- Uitbreiden en variatie kenmerken hond: grootte, kleur, aaibaarheid etc
- Nabijheid
- Variatie in positie, houding, beweging
- Geluid

Resultaten

Specifiek voor ASS en VB

- Investeren in de situatie waarin de jongere zich begeeft
- Breed inzetten in verschillende milieus
- Rekening houden met zwart-wit denken (overgeneralisatie óf uitzondering-denken)
- Tijdsinvestering
- Ouders extra in hun kracht zetten

Aanbevelingen

- Meer gebruik maken van CGT bij jongeren met ASS en een verstandelijke beperking
- Protocollen aanpassen
- Creatief zijn!!
- Gebruik maken van elkaars expertise, kennis en informatie